

"فرهنگ پوشش، حیا و عفاف" یکی از ارزنده ترین نمادهای فرهنگی اجتماعی در تمدن ایرانی_اسلامی است که پیشینه آن به قرن‌ها قبل از ورود اسلام به ایران می‌رسد، اگرچه در فرهنگ و تمدن اسلامی به تعالی رسیده و ارزش و اعتباری مضاعف پیدا می‌کند.

کارکرد "پوشش عفیفا" در حفظ جایگاه خانواده و امنیت اخلاقی و روانی جامعه به ویژه شان و قداست محیط علمی دانشگاهها و مراکز آموزشی درمانی و بیمارستانها و شبکه بهداشت کشور ما با اندک تأمل و تفکر قابل فهم و تصدیق است. مقابله با فرهنگ پوشش عفیفا و حریم شکنی در روابط اجتماعی کشورهای غربی به پدیده توقف ناپذیر "انقلاب جنسی" منجر شده است که مظاهری همچون فروپاشی نهاد خانواده و انحرافات اخلاقی و بیماری های روحی بخشی از نگرانی های دلسوزان و اندیشمندان اجتماعی این جوامع شده است.

متأسفانه در اثر زیاده روی در مصرف شبکه های اجتماعی و فرهنگ القایی سلبریتی ها، فاصله گرفتن آموزش عالی در پاندمی کرونا از فضای رسمی و قانونمند به سمت فضای مجازی و غیر رسمی و نظارت ناپذیر و ... پوشش نامناسب برای بخشی از مردم به ویژه جوانان دانشجو به یک رفتار عادی و هنجار تبدیل شده است. کم اعتنایی به این مساله هم از سرعت گرفتن این روند نکاسته است.

اکنون و پس از بازگشایی و حضوری شدن مجدد دانشگاهها در ابتدای سال جاری مساله پوشش در قالب یک چالش جدی در فضای دانشگاهی خود را نمایان ساخته است. چالشی که در اثر فرصت طلبی غرض ورزان و انفعال همراهان گاهی رنگ و بوی جدی تری به خود می‌گرفت.

در دانشگاه های علوم پزشکی بدلیل حضور دانشجویان و همکاران در بخش های بالینی و ضرورت اعتماد بیمار به همکاران درمانی پوشش متعارف و بهنجار علاوه بر یک رفتار اجتماعی و مومنانه، ابعاد حیثیت صنفی و حرفه ای، اقتصادی، آموزشی و سلامت محور نیز پیدا می‌کند.

در سالهای گذشته نیز با اتکا به نکات مذکور، پوشش و رفتار حرفه ای همچون سایر کشورها مورد توجه وزارت بهداشت قرار گرفته و ابلاغیه هایی در این خصوص به دانشگاهها ارسال شده است. قانون انطباق مصوب مجلس شورای اسلامی و مصوبات خاص شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص عفاف و حجاب در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اهمیت ویژه این مساله را در دانشگاه های علوم پزشکی نشان می‌دهد.

مخاطبان:

- دانشجویان از جمله دانشجویان دختر بومی و دانشجویان خوابگاهی
- اساتید و اعضاء هیئت علمی بانو
- کارکنان بانوی دانشگاه به ویژه کارکنان آموزش و همکاران درمانی بیمارستان ها
- مدیران و مسئولان دانشگاهی

رویکردهای محتوایی مورد توجه :

- حفظ شان و قداست محیط علمی دانشگاه
- امنیت اخلاقی و روانی محیط دانشگاه
- پوشش و رفتار حرفه ای رشته های علوم پزشکی، یک مساله جهانی است
- توجه به حقوق عمومی و ضرورت حفظ نظم و انضباط عمومی دانشگاه
- آثار و نتایج دراز مدت پوشش و روابط ناسالم در سلامت روحی و آینده زندگی فردی و خانوادگی خود دانشجو و سایرین
- توصیه به صبر ، حلم و استقامت در مسیر رعایت آموزه های اخلاقی

الف- راهبردها و اقدامات زمینه ساز و تاثیرگذار بصورت غیرمستقیم:

- الف-1: کاهش اوقات فراغت و غنی سازی اوقات فراغت دانشجویان به ویژه دانشجویان دختر (ورزش ، کارگاه های مهارت آموزی و کارآفرینی ، آموزش های فوق برنامه ای مانند زبان و ...)
- الف-2: زمینه سازی جهت گسترش ازدواج دانشجویی و استفاده از امکانات دانشگاه و سالن های متناسب در اختیار برای کاهش هزینه های ازدواج دانشجویی کارکنان و اساتید
- الف-3: در دسترس قرار دادن پوشاک مناسب و کاهش هزینه های خرید (برگزاری نمایشگاه های مد و لباس ایرانی و اسلامی با تخفیف مناسب در هر نیمسال)
- الف-4: انگیزه بخشی به اساتید جهت حفظ شئون علمی دانشگاه
- الف-5: حذف فضاها و برنامه های آموزشی یا فوق برنامه زمینه ساز اختلاط از جمله اختلاط در محیط های اداری کارکنان
- الف-6: توسعه کمی خوابگاههای متاهلی
- الف-7: حذف و تقلیل مشاوره های سلامت روان سوق دهنده به سوی روابط ناسالم
- الف-8: تقویت ارتباط خانواده و دانشگاه به عنوان نهاد اجتماعی اثرگذار بر فرهنگ دانشگاه و دانشجو
- الف-9: اقناع مسئولان آموزشی دانشگاه در جهت موافقت حداکثری با درخواست های میهمانی دانشجویان به شهر محل سکونت خانواده
- الف-10: تقویت انگیزه ها و حساسیت های تشکل های مومن و انقلابی در خصوص بهبود فضای اخلاقی و عفاف دانشگاه و کاستن از عادی انگاری ها
- الف-11: تلاش در جهت فرهنگ سازی ازدواج آسان و بهنگام در میان کارکنان دانشگاه و همکاران بهداشتی و بیمارستانی و نیز اعضاء هیئت علمی مجرد و معرفی موارد مناسب و هم کفو

الف-12: دعوت از مدیران میانی روسای ادارات دانشگاه و مراکز درمانی و تذکر به مسئولیت این عزیزان در راستای بهبود پوشش و رفتار حرفه ای همکاران تحت نظر

الف-13: برگزاری جلسات قانونی مرتبط بصورت جدی و با دستور جلسات مشخص و دارای پشتوانه کارشناسی و پیگیری اجرای مصوبات مانند شورای فرهنگی ، کمیته انطباق و ...

الف-14: طراحی و اجرای برنامه های اردویی و مسابقات تفریحی و با نشاط و مشروعی که تخلیه هیجانات روانی سنین جوانی را موجب شود.

ب- راهبردها و اقدامات با تاثیرگذاری مستقیم :

ب-1: تبیین و گفتمان سازی برخی مفاهیم مانند حياء ، غیرت و عفاف و...

ب-2: برگزاری کرسی های آزاداندیشی مستمر در موضوعات مرتبط با پوشش ، ارتباط دختر و پسر ، ازدواج دانشجویی و ...

ب-3: مستندسازی ، ثبت و تدوین داده ها و تجربیات موجود در مورد کدهای پوشش و رفتار حرفه ای در سایر کشورهای دنیا از طریق مصاحبه با اساتید و کتابهای در اختیار مانند کتاب ضوابط پوشش در دانشگاه های جهان و اطلاع رسانی به دانشجویان

ب-4: تقسیم بندی و دعوت دانشجویان جدیدالورود دانشگاه یا دانشجویان دختر دانشگاه به معاونت فرهنگی دانشگاه در قالب گروه های 20 نفره و معرفی فعالیت های دانشجویی معاونت و توضیح فلسفه و قوانین پوششی و رفتاری دانشگاه با بیان و ادبیات مناسب توسط یک استاد موجه یا یک کارشناس مشاوره و روانشناسی

ب-5: تمرکز بر بهبود پوشش و رفتار نابهنجارترین ها : معمولاً در هر دانشکده و دانشگاهی تعداد قلیلی از دانشجویان در زمینه پوشش و رفتار ، مرزشکنی و هنجارشکنی انجام می دهند و زمینه این رفتارها را در دیگر دانشجویان فراهم می نمایند. شناسایی این افراد می تواند در بازه های زمانی ماهیانه و با استفاده از داده های اساتید و دانشجویان دغدغه مند، حراست و کارشناسان فرهنگی اتفاق بیافتد.

الگوریتم هایی برای مواجهه حرفه ای و تربیتی با این افراد در قالب دعوت این افراد به جلسات گفتگوی علمی ، مشاوره ای و حرفه ای (بصورت گفتگوی دو نفره یا گفتگوی فرد نابهنچار با جمع 5 نفره اساتید و مشاورین) وجود دارد که قابل پیگیری است . لازم به ذکر است این جلسات گفتگوی صمیمی و مشاوره ای در جهت اتمام حجت با دانشجو یا کارمند مذکور بوده و نافی اقدامات انضباطی در صورت اصرار بر هنجارشکنی نیست.

ب-6: اولویت به فعالیتهای فرهنگی، تبلیغی و معنوی در خوابگاههای دختران : حضور کارشناسان و اساتید مشاوره در اتاق های دانشجویان دختر ، حضور اساتید و بانوان عضو هیئت علمی همان دانشگاه و حتی سایر دانشگاه های شهر و استان که دغدغه و توانایی گفتگو و اقناع دانشجویان عزیز را داشته باشند و نیز حضور تبلیغی بانوان و مبلغان حوزوی در ایام پایان هفته و مناسبت های مذهبی محرم، رمضان و فاطمیه و ... جهت گفتگو ، انتقال تجربیات و پاسخگویی به سوالات و پرسش های دینی و فکری دانشجویان

- ب-7: ایجاد فضای افتخار به هویت، فرهنگ و پوشش عقیفانه در دانشجویان محجبه دانشگاه: متاسفانه مشاهده می شود که برخی از دانشجویان عزیز محجبه بدلیل شرایط روحی و روانی پس از دانشگاه، دچار بدحجابی می شوند. برای کمک به حفظ روحیه و اعتقادات دینی این دانشجویان، پیشنهاد میشود در قالب یک گروه، هیئت مذهبی یا کانون فرهنگی دانشجویی این دانشجویان در کنار هم جلسات و برنامه هایی داشته باشند
- ب-8: پخش مستند های فرهنگی و اجتماعی مانند ایکسونامی، انقلاب جنسی و ... در محافل اساتید خانم و آقا بصورت جداگانه و خوابگاه های دختران و بحث و گفتگوی جدی پیرامون مطالب ارائه شده در قالب مستند ها
- ب-9: انگیزه بخشی به اساتید معارف جهت اختصاص بخشی از ساعات آموزشی معارف به مساله پوشش و رفتار عقیفانه
- ب-10: برگزاری اردوهای آموزشی و معرفتی ویژه دختران که به مسائل فکری و معرفتی مورد نیاز دانشجویان دختر از جمله پوشش و رفتار حرفه ای می پردازد.
- ب-11: استفاده از ظرفیت رسانه ای مفدا برای الگوسازی از بانوان استاد و عضو هیئت علمی که میتوان در قالب انتشار گفتگوهای تصویری و مکتوب انجام شده با ایشان از بیان تجربیات، خاطرات و نگرش های ایشان به مساله پوشش و رفتار عقیفانه و مومنانه، بهبود الگوی رفتاری دانشجویان حاصل شود.
- ب-12: معرفی کتاب ها و محصولات خوب و فاخر و در دسترس قرار دادن کتاب های مفید موثر بر عفاف و پوشش مانند رمان و تاریخ شفاهی (ستاره ها چیدنی نیستند، دختران آفتاب، خاطرات سفیر و...) در قالب وقف در گردش و امانی
- ب-13: برگزاری نمایشگاههای تصویری و نگارگذر در محل های حضور و رفت و آمد دانشجویان
- ب-14: دعوت از بانوان تازه مسلمان سایر کشورها که برای ادامه تحصیل و زندگی به ایران آمده اند و دانش آموختگان ایرانی که علیرغم تحصیل در اروپا همچنان به حفظ ارزشهای اخلاقی جامعه متعهد هستند جهت بیان خاطرات و حضور در خوابگاه های دانشجویی دختران
- ب-15: نقش آفرینی جدی تر ادارات و دفاتر مشاوره و سلامت روان دانشجویان به مساله پوشش و رفتارهای حرفه ای در قالب برگزاری جلسات مشاوره و کارگاه های آموزشی
- ب-16: برگزاری حلقه های مطالعاتی و جمع خوانی دانشجویی کتاب ها و آثار مناسب در این زمینه و مسابقات کتابخوانی
- ب-17: برگزاری نشست های هم اندیشی علمی و تخصصی در این موضوع با استفاده از اساتید روانشناسی و روانپزشکی، جامعه شناسی، حقوق، طب ایرانی، فضای مجازی، اخلاق اسلامی و حرفه ای و ...
- ب-18: استفاده از کلیه ظرفیت های معاونت فرهنگی و دانشجویی در ارتقاء وضعیت اخلاقی دانشگاه (ورزش و تربیت بدنی، مفدا، تشکلهای و نهاد های دانشجویی، مشاوره و...)
- در پایان تاکید می شود که آنچه در فعالیت ها باید بصورت نهادینه شده مورد توجه قرار گیرد این است که رویکرد تربیتی و دلسوزانه و پدران در تمامی اقدامات مورد توجه باشد.